

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лісового господарства та екології
Кафедра екологічної безпеки
та економіки природокористування

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Ремизовський Віктор Олександрович

УДК 349:71

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Правове регулювання використання технології захисту довкілля

183 «Технології захисту навколишнього
середовища»

Подається на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело

_____ В. О. Ремизовський
(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи
Піціль А. О.
к.с-г.н

Житомир – 2021

АНОТАЦІЯ

Ремизовський В. О. Правове регулювання використання технології захисту довкілля – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 183 – Технології захисту навколишнього середовища. – Поліський національний університет, Житомир, 2021.

У даній кваліфікаційній роботі подані результати досліджень законодавства України в сфері захисту довкілля що полягає у правовому регулюванні застосування захисту навколишнього природного середовища та вдосконалення чинного законодавства України.

Ключові слова: екологічна безпека, контроль, право, технологія захисту, навколишнє середовище.

Remyzovskiy V. O. Legal regulation of the use of environmental protection technology– Qualification work on the rights of the manuscript. – Manuscript qualification work. Qualification work for the master's degree in specialty 183 Technologies of defence of environment. – Polissya National University, Zhytomyr, 2021.

Keywords: ecological safety, control, law, protection technology, environment.

ЗМІСТ

	ВСТУП	4
6	РОЗДІЛ 1. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	
	1.1 Поняття екологічної безпеки	6
	1.2 Джерела юридичного регулювання природної безпеки	8
	Висновки до розділу 1	9
10	РОЗДІЛ 2. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ	
	2.1 Програма впровадження юридичних гарантій застосування технологій захисту довкілля	10
	2.2 Методика правового регулювання забезпечення екологічної безпеки	16
	2.3 Правове регулювання застосування технологій захисту довкілля	19
	Висновки до розділу 2	23
	РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДООХОРОННОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ПОЛІТИКИ ЗАХИСТУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	24
	3.1 Проблеми формування природоохоронного законодавства та політики захисту навколишнього середовища	24
27	3.2 Перспективи формування природоохоронного права та політики захисту навколишнього середовища	
	Висновки до розділу 3	29
	ВИСНОВКИ	30
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32
	ДОДАТКИ	35

ВСТУП

Актуальність обраної теми дослідження зумовлена тим що питання правового регулювання забезпечення екологічної безпеки нині отримали особливої актуальності та важливості. Треба зауважити що останні напрямки, що свідчать про значне зацікавлення питаннями ефективності забезпечення екологічної безпеки не лише на науковому рівні та громадських державних організацій, а насамперед, на державному рівні, що переважно у державному праві зі створення загальних фінансових установ та організацій.

Загалом рішенням актуального питання насамперед базується на правовому регламенті екологічних законів та норм використання технологій захисту для навколишнього середовища.

Практичне значення роботи полягає у її використанні задля вдосконалення чинного законодавства України.

Об'єктом дослідження є технології захисту навколишнього середовища.

Предметом роботи є правове регулювання застосування технологій захисту навколишнього природного середовища.

Інформаційна основа дослідження включає у себе нормативно-правові акти та законодавчу літературу.

Методологія дослідження вибудована із використанням методів дедукції та індукції. Також у роботі застосовано методи історичної ретроспективи та метод аналізів і синтезів. Дослідження проводилось з використанням описового методу та формально-юридичного методу.

Метою роботи є аналіз правового регулювання застосування технологій захисту навколишнього середовища. Для досягнення цієї мети виділено такі завдання:

- Охарактеризувати державну екологічну політику.
- Звернути увагу на правове регулювання екологічної безпеки.
- Приділити увагу правовому регулюванню використання окремих технологій захисту довкілля.

Структура роботи включає у себе вступ, три розділи, додатки висновки та список використаних джерел. У вступі актуалізовано тему дослідження. В кожному розділі розкрито окремі її аспекти в напрямі від загального до спеціального. У висновку наведено вихідні результати дослідження. Загальний обсяг роботи – 35 сторінок. Список використаних джерел включає у себе 40 позначень.

Перелік публікацій:

1. Ремизовський В. О. Загальна характеристика джерел правового регулювання технології захисту довкілля України. Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка, облік та право: проблеми, тенденції, досягнення» (Полтава, 21 грудня 2020 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2020. 248–249 с.

2. Ремизовський В. О. Поняття та ознаки технології захисту навколишнього середовища. Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка, облік та право: проблеми, тенденції, досягнення» (Полтава, 21 грудня 2020 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2020. 249–250 с.

3. Ремизовський В. О. Загальна характеристика міжнародно - правового регулювання застосування технології екологічної безпеки. Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка, облік та право: проблеми, тенденції, досягнення» (Полтава, 21 грудня 2020 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2020. 250–252 с.

РОЗДІЛ 1

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

1.1. Поняття екологічної безпеки

Екологічна безпека проявляє себе як соціо-природна а також безпосередньо дослідницьку реальність, є дослідження різних наук (природничих, соціальних, юридичних а також безпосередньо ін.), складний комплекс взаємозв'язків особи із навколишнім природним середовищем [7].

В науковій літературі визначення природної безпеки як юридичної дефініції має відмінне тлумачення. Її сутність полягає в захисті особи й навколишнього природного середовища впливу; умовах збереження здоров'я осіб й забезпеченні розвитку; балансі формування систем довкілля; діяльності по захисту життєво важливих природоохоронних інтересів; в тому, що саме вона є складовою частиною міжнародної природної безпеки тощо [7].

Саме право природної безпеки це система правових норм а також безпосередньо інших юридичних засобів, направлені на створення програм для реалізації суб'єктивного права громадян на екологічну безпеку на захист прав його в разі порушення, регулювання відносин в сферах щодо здійснення екологічно небезпечної діяльності із метою запобігання погіршенню екологічної ситуації, виникненню небезпеки для та штучних систем й населення, а також здійснення в разі виникнення природної небезпеки системи заходів, спрямованих на уникнення небезпечних наслідків для довкілля, визначення режиму ефективного використання екологічно небезпечних територій, встановлення статусу населення, потерпілих техногенного впливу, встановлення належного режиму проживання населення й стану навколишнє природне середовище на регіональному, національному й транскордонному рівнях [8].

Насамперед складової до визначення поняття «екологічної безпеки» а також безпосередньо сприйняття цієї дефініції насамперед шляхом взаємодію особи із проблематикою, екологічна а також безпосередньо умови навколишнього природного середовища, при якому співіснування природи й

особи, а сприяє забезпеченню природної рівноваги, попереджає виникненню небезпек для здоров'я осіб а також безпосередньо забезпечує захист навколишнього середовища. Правові вимоги щодо строкаті за своєю направленістю й знаходяться в екологічному акті, але й в інших законах та нормах [18].

Порівнюючи особливості природної безпеки із іншими видами безпеки держави, що саме пов'язані із екологічною, можна сказати, що саме є ознаки перетину. Походження продовольчої є нормативно-правової бази, яка створює основу формування економічних відносин щодо забезпечення продовольчої безпеки [5].

Проголосоване в українському законодавстві в Декларації від 16 липня 1990 року категорія «екологічна безпека» свого закріплення набула в Законі держави [1].

Держава Україна затвердила Оргуську конвенцію, чим перед державами світу повинна надавати громадськості екологічну інформацію. Головною заходів поганого стану середовища є відсутність постійної об'єктивної інформації для громадян держави про його забруднення, про забруднень і заходи для поліпшення оточуючої ситуації [2].

Насамперед, стосовно нестосовності а також безпосередньої неправдивості відповідних джерел інформації щодо загальних порушень насамперед, юридичної відповідальності за порушення техніки протипожежної безпеки в лісах на сайтах державних органів неодноразово зазначалось нами в наукових працях [3].

Одночасно із розвитком науки а також безпосередньо технічних заходів , впровадженням нових методів, та засобів ГІС спостереження за станом рослинного та тваринного середовища, все значення є проблема юридичного захисту рослинного та тваринного світу проблеми рівня екологічної-правової законності а також культури людей. Це стосується населення а також безпосередньо влади інститутів регіонів держави, які мають екологічні кризові проблеми[4].

Поряд із людиною, її життям й здоров'ям, честю й гідністю, недоторканністю безпека проголошується й визначається Основним законодавчим актом найвищим соціальною цінністю (ст. 15). Відповідно до перелічених тверджень Конституції були і а також безпосередньо схвалені: Основні напрямки державних політик України в галузі захистів середовища, використання природних ресурсів й забезпечення природної безпеки [12];

Концепції національної безпеки [17] а також безпосередньо Закон України «Про національну безпеку України» від 12 червня 2001 року [14].

1.2. Джерела юридичного регулювання природної безпеки

Закони України «Про безпеку держави України» до пріоритетів національних інтересів України до інших відносить: гарантування прав і свободи особистостей й громадян (в тому числі й екологічних); забезпечення екологічно а також безпосередньо техногенно життєдіяльності громадян й суспільства, збереження навколишнього природного середовища а також безпосередньо раціональне використання природних ресурсів; інтеграцію України в європейський політичний, економічний а також безпосередньо правовий простір [19].

У поресурсовому законі окремо вирізняються причини, що саме забезпечують проблеми природоохоронних вимог іншими факторами. До них відносяться : вимоги природної; обов'язковість природоохоронних стандартів, нормативів а також безпосередньо лімітів на використання наявних природних ресурсів; гарантування екологічного середовища для комфорту населення а також безпосередньо здоров'я людей.

Відмінною рисою цих засад від інших є забезпечення підтримання природної рівноваги на території України [4].

Законодавча природна безпека відзначає своє правове значення в нормативних актах, які в чи на протиположність використанню а також безпосередньо юридичний захист природних ресурсів.

Спостерігається чітка тенденція до інтеграції природної політики в розробку й проведення всіх інших політик ЄС [17]. В контексті євроінтеграційних законодавчих актів, насамперед щодо природничих безпек, необхідними досягнення загальних балансів між наслідками, що саме в випадках впроваджуються під впливом антропогенних діяльності, посиленої науково-технічним розвитком суспільства, й потенційними можливостями природних благ до самовідновлення [20].

Здійснивши впровадження правових актів впровадження природних безпек в державі, слід зауважити, на законодавчому, рівні подана категорія дістала чіткого відображення в основних нормативних актах.

Передусім сама практична база законодавчих положень заздалагідь забезпечують, подальші причини в погіршенні тенденцій в галузях промислової технологеної екології про необхідність подальшого впровадження діяльності а також безпосередньо прийняття давно Закону України [21].

Висновки до розділу1

1. В розділі коротко охарактеризовані поняття, що стосуються екологічної безпеки, наведена порівняльна характеристика природної безпеки і іншими видами безпеки які існують на державному рівні.

2. Наведені основні положення Закону України про національну безпеку в контексті імплементації законодавства в Європейський Союз.

РОЗДІЛ 2.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ

2.1. Програма впровадження юридичних гарантій застосування технологій захисту довкілля

Технологія захисту навколишнього середовища може бути направлена на той або інший спосіб нівелювання пошкоджень природи від господарського фактору або забезпечення підтримки системи. Технології захисту навколишнього середовища як правило є вузько направленими [37].

Технологія захисту довкілля розробляється внаслідок причинного аналізу та узагальнення. Як правило, група дослідницькі на основі міждисциплінарного поєднання знань проводять показників антропогенного впливу людини на конкретний складник біосфери. При цьому, показник вплив досліджується з позиції промислових універсальних та найбільш дієвих механізмів його подолання чи зниження.

Мета розробки кожної конкретної технології – надати інструменти максимально широкого спектрів застосування. Такі універсальні промислові технології вже у майбутньому можливо коригувати в умовах захисту компоненту довкілля.

Можливо також і з'єднувати технології захисту навколишнього середовища для більш комплексної охорони екосистем. Питання придатності технологій, до їх впровадження є питанням їх компроміс і воно є надзвичайно важливим з позиції практики.

Будь яка технологія захисту навколишнього середовища включає у себе:

- теорії та їх впровадження, методик природничих і технічних екологічних наук,
- принцип екоцентризму та екологічної свідомості у суспільстві громадян.
- міждисциплінарний підхід та розвитку, комплексність та системність.

- впровадження етапів життєвих циклів при оцінці стану навколишнього середовища.
- загальні поняття та напрямки розбудови і функціонування навколишнього середовища.
- якість та параметри технологічних промислових та екологічних процесів.
- принцип впровадження та розроблення сучасних елементів технології захисту навколишнього середовища.
- менеджмент контроль та аудит до застосування законодавчих та і нормативно правових законодавчих актів [38].

Як ми бачимо, технологія захисту навколишнього середовища є надзвичайно складною. Для впровадження та розробки потрібно комплекс методів та заходів та методологію дослідження. На нашу думку до загальної методології слід віднести:

- методи моделювання систем та процесів техногенно-екологічної безпеки довкілля .
- методи теоретичного узагальнення та синтезу.
- методики здійснення польових та лабораторних досліджень.
- кількісні та якісні хімічні, фізично-хімічні, біологічні, тощо методи.
- методики розробки систем та технологій захисту навколишнього природного середовища.

Практичне впровадження технологій пов'язане із наявністю сучасних технологічних і лабораторних обладнання та приладів, комп'ютерної техніки та програмного забезпечення, витрати на проведення наукових робіт є надзвичайно великими.

Глобальними або великими є фінансові витрати на впровадження технологій захисту навколишнього середовища на практиці.

Сучасна екологічна думка та пов'язані з нею наукові міждисциплінарні дисципліни повинні зосереджуватись на впровадженні новітніх технологій скільки на нових проблем вже.

По-перше, потрібно вирішити питання різних методик хисту довкілля. По-друге, слід впроваджувати оптимізацію витрат на впровадження технологій без зниження їх ефективності.

В цьому аспекті обрана тема потребує подальшого дослідження та обґрунтування всіх технологій захисту природного довкілля направлені на забезпечення екологічної безпеки. З'явившись в законодавстві в 1996 році поняття «екологічна безпека» свого закріплення набула в Конституційних законах України.

Технологія захисту довкілля – теоретично вироблена та перевірена практикою систематизована сукупність способів, засобів, направлених на усунення людського фактору впливу на довкілля та довкілля, чи окремих його компонентів.

Технології захисту довкілля відрізняються за сферами застосування і як правило є вузькопрофільними. Більш того, впровадження технологій захисту довкілля на сьогодні є єдиної площини. Для прикладу, існують сотні різних способів очищення води від промислових викидів.

Екологічна політика в сучасному вимірі поступово виходить на перші позиції. Для знаходження найбільш прийнятних співіснування особи й природи це врахування людського фактора, а також всебічне законодавче обґрунтування промислових проектів, влаштування регулярного спостереження та експерименту за станом довкілля, впровадження самостійних відомств та законів департаментів природоохоронних експертів, захист важливих природних та інспектування до дотримання норм та законів щодо раціонального ставлення до використання природних ресурсів, шкільної, дошкільної освіти, виховання природної свідомості, вирішення проблеми комплексного юридичного законодавчого регулювання якості довкілля [22].

В умовах сучасності, та реального екологічного стану України стало вкрай важливим України (стаття. 17) обов'язку держави забезпечувати екологічну безпеку на своїй території. Поперше, основним Законом (ст. 54) впроваджено та суспільства на безпечне та комфортне для життя й здоров'я і

якісне довкілля, що із точки зору наукових заходів, впроваджується шляхом категорію прав на екологічне безпечне середовище [23].

Екологічна безпека населення країни є головним засобом екологічної політики, яке, в першу чергу закріплює екологічні права населення України, по-друге, забезпечує їх реалізацію, по-третє, правові, економічні, екологічні а також безпосередньо соціальні основи юридичного захисту навколишнього природного середовища.

Громадяни України має право на: комфортне життя а також на охорону навколишнього природного середовища; брати участь в обговоренні проектів, законодавчих, доповідей щодо розміщення, об'єктів, котрі можуть впливати на стан навколишнього природного середовища, а також безпосередньо внесення пропозицій до державних й господарських органів та установ а також безпосередньо організацій із зазначених питань, участь в розробках а також безпосередньо здійснення юридичного з навколишнього природного середовища, раціонального використання природних; об'єднання в громадські природоохоронні організації; отримання в встановленому порядку повної а також безпосередньо достовірної інформації про стан навколишнє природне середовище а також безпосередньо його вплив здоров'я населення; участь в проведенні громадських обговорень природної експертизи, одержання, та навчання екологічної освіти; подання до судових органів позовів до державних органів, підприємств, установ, громадських спілок, організацій й громадян про відшкодування втрат.

Усвідомлення екологічних масштабів природно-техногенних загроз України потребує застосування адекватних заходів із боку держави а також безпосередньо проведення виваженої політики.

Важливим фактором успішної реалізації є комплексне правове регулювання якості навколишнє природне середовище в Україні, розвиток й створення оптимального права в галузі забезпечення природної безпеки із метою врегулювання суспільних відносин даної сфери.

Суть державного регулювання юридичного захисту довкілля визначається екологічною політикою держави на збереження існування живої й неживою природи, життя а також безпосередньо здоров'я громадян від впливів забруднення навколишнього природного середовища, на спрямування законодавчого юридичного регулювання та безпечності довкілля, на охорону, раціональне використання й відтворення природно ресурсного потенціалу країни [24].

Формування природної політики було покладено базовий принцип, згідно із яким екологічна безпека держави стала важливим елементом й складовою національної безпеки.

Положення, що саме розкриває наступний принцип, було закріплено Конституцією, а також безпосередньо підзаконних нормативно-правових актів, що саме здійснюються загальне законодавче правове регулювання якості довкілля. Загальним нормативно-правовим актом, що регулює відносини в зазначеній сфері, є Закон «Про захист навколишнього природного середовища» (1991 р.) [25].

Цей закон та акти визначають межі а також безпосередньо рамки діяльності щодо юридичного регулювання якості довкілля, передбачає реалізацію державних цілей природоохоронних програм, доказує майнове право власності на природні ресурси.

Законодавчою конституційною базою визначено наступні шляхи: регулювання захисту довкілля, використання природних благ й підтримання природної безпеки; запобігання довкіллю а також безпосередньо виробничої діяльності; збереження на ресурсів, рослинного та тваринного фондів, ландшафтів а також безпосередньо інших природних комплексів, унікальних територій а також безпосередньо природних об'єктів котрі є частиною загальної а також безпосередньо надбання культурної спадщини.

Усвідомлення пріоритетів та викликів природно-техногенних явищ національній захисту потребує реальних заходів із боку держав а також безпосередньо здійснення державницької політики.

Одним із основних факторів реалізації природної стратегії формування країни є створення оптимального права та закону в галузях забезпечення природної безпеки із метою врегулювання суспільних відносин даної сфери [15].

Контроль та менеджмент за впровадженням комплексного юридичного регулювання якості навколишнього середовища здійснюються різноманітними державні а також організації. Насамперед них класифікують загальні державні органи загальної, спеціальної а також безпосередньо галузевої компетенції.

До груп відносяться державні органи екологічного контролю – це основна частина їхніх загальних, що саме здійснюються в різних сферах життя суспільства та громадськості. До органів належать Парламент України, Кабінет Міністрів, виконавчі громади на місцевих рад народних депутатів та місцеві територіальні громади. Загальна роль в комплексному регулюванні якості навколишнє природне середовище належить правоохоронним екологічним органам [26].

Органи прокуратур та нагляд здійснюють нагляд за виконанням прав про юридичний захист навколишнього природного середовища за усіма міністерствами й відомствами, підприємствами, установами й громадянами.

Судом та актами розглядаються кримінальні впровадження а також безпосередньо адміністративні справи, та пов'язані, зокрема із порушенням вимог природоохоронного законодавства.

Проблеми юридичного захисту та регулювання порушення та правопорушення а також безпосередньо ліквідації безпеки, заподіяної навколишньому природному середовищу техногенним й означені не лише для екологічного права держави, яке має впровадження, але й для усього приватного суспільного права а також безпосередньо правозастосовної практики [14].

Теоретико-правові аспекти та закони а також науково-практичні аспекти дослідження суті, значення, способів та заходів компенсації шкоди довкіллю від факторів техногенного й природного характеру в сучасних умовах мають

визначити місце й систему правових, організаційних, економічних, соціальних а також безпосередньо інших засобів забезпечення попередження й ліквідації шкоди в межах системи саме екологічного права як комплексної юридичної спільності, норм, направлених на ефективне, врегулювання громадських правовідносин у галузях комплексного використання наявних природних ресурсів, юридичного захисту природного середовища а також безпосереднього забезпечення природної екологічної безпеки [13].

2.2. Методика правового регулювання забезпечення екологічної безпеки

Екологічна безпека країни та регіону базується на концепції системи міжнародної (глобальної) безпеки, в якій є наступна класифікація перша розглядається як органічна частина компонент даної системи [12]. Враховуючи, що саме екологічна небезпека сьогодні проявляється на всіх рівнях особи – від державного до місцевого – на нашу думку, екологічна безпека в системі національних загроз для держави України має стати пріоритетним напрямком розвитку.

Це стосується із тим, що саме екологічна безпека як найважливіша складова національної, входить в громадян, її екобезпеку [9]. Система національної передбачує слідкуючі види безпеки: екологічну економічну, соціальну, воєнну, екологічну, політичну науковотехнічну, інформаційну.

Вони з'єднанні в центральну систему на основі концепції національної безпеки України [26].

Насамперед, екологічна національна безпека як вид є однією із складових компонентів загальної безпеки, що саме формують систему національної безпеки України. Основи державної політики національної безпеки України базуються на, зокрема, забезпечення довкілля а також насамперед технологічно безпечних чинників життєдіяльності громадян, та зміцнення генофонду українського суспільства, його фізичного й емоційного здоров'я а також інтелектуального потенціалу для розвитку наступних поколінь тощо [6].

Державна політика національної безпеки базується виходячи із пріоритетності національних інтересів а загроз національній захисту й забезпечується шляхом реалізації відповідних норм та законів, стратегій, концепцій й програм в різноманітних сферах національної та регіональної безпеки відповідно до діючого законодавства [27].

Основними шляхами політики держави України в екологічній сфері зазначено: застосування а контроль за дотриманням науково обґрунтованих нормативів природокористування а також безпосередньо юридичного захисту довкілля; - контроль за станом навколишнього природного середовища, виявлення а також безпосередньо загрози для здоров'я населення, швидке інформування населення України у разі небезпеки; - зниження промислових навантажень, наслідків шкоди впливу людської діяльності середовище; - запровадження в промисловість безпечних технологій та параметрів роботи промислових устаткувань; - впровадження та заходів щодо зменшення впливу наслідків від Чорнобильської катастрофи; - недопущення ввезення в країну екологічно небезпечних товарів, технологій, речовин й матеріалів [11].

На теперішній час забруднювати навколишнє природне середовище а також безпосередньо надмірно стає економічно не вигідним. й це є головним результатом комплексного регулювання якості довкілля. Безумовно, ефективність всього, що саме зроблено, зростає в багато разів за умов виходу економіки України із економічної кризи та припинення росією [28].

Охорона навколишнє природне середовище вважається з одним із стратегічних шляхів державної політики України. Правові засади ґрунтуються та знаходять своє безпосереднє трактування в ст. 16 Конституції України, де держава гарантує забезпечення й природної рівноваги, та безпеки на території України, щодо подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – промислової аварії планетарного значення а також безпосередньо збереження генофонду Українського народу [1].

До основних пріоритетів юридичного захисту навколишнє природне середовище належить: гарантування ядерних об'єктів й радіаційного захисту

населення а також безпосередньо поліпшення екологічного стану в містах й промислових центрах; будівництво нових а також безпосередньо оновлення та реконструкція діючих систем очисних каналізаційних споруд; зменшення забруднення акваторії Чорного а також безпосередньо Азовського морів й поліпшення їхньої екологічного стану; формування збалансованої системи безпосередньо модернізація та структурна виробничого потенціалу економіки, екологізація технологій в промисловості, будівництві енергетиці, будівництві, сільському господарстві, транспорті; збереження біологічного а також безпосередньо ландшафтного різноманіття, заповідна справа [2].

Серед організаційно-правових чинників, що саме зумовили такий небезпечний й критичний екологічний стан, концентрується увага на однобокості держави, низькому екологічному контролі та менеджменту, в прорахунках практики екологічних нормативних та відомчих законах, їх недостатній ефективності а також безпосередньо заходах державного примусу, що саме продукує удосконалення системи державно-правового механізму вирішення природоохоронних проблем й реалізації природної політики держави [4].

Правові форми а також безпосередньо способи гарантування якості навколишнє природне середовище різні напрямки збереження природи, як єдино можливого, природного середовища існування людини. Специфіка природоохоронних прав полягає в тому, основою їхньої реалізації в інтересах особи а також є збереження іншої об'єктивно існуючої системи – природного середовища, із незліченною кількістю чинників, об'єктів а також безпосередньо організмів. Саме тому в справі реалізації природоохоронних прав особливо важливою є проблема об'єктивної оцінки стану довкілля [28].

Екологічне право загалом, як система правових норм а також безпосередньо принципів, що саме суспільні відносини із питань, котрі стосуються довкілля, перебуває в стані розвитку. Воно втілює в собі найрізноманітніші а також безпосередньо часом суперечливі риси публічного а також безпосередньо приватного права.

Зазначаючи про права майбутніх поколінь досить складно, так як ми не знаємо про теперішні покоління в той же час незаперечним є твердження, що наступне покоління від народження повинні фундаментальні права на життя, та комфорт а також безпеку, реалізація яких в принципі в умовах забрудненого а також безпосередньо довкілля [30].

2.3. Правове регулювання застосування технологій захисту довкілля

Держава Україна не лише повинна гарантувати своїм громадянам реалізацію природоохоронних прав, наданих їм законодавством, а й забезпечує відновлення порушених прав й захист громадян в судовому порядку відповідно до права та закону держави України (ст. 13 Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища») [6].

Головним із аспектів юридичного захисту середовища, котрий стоїть перед Державою Україна, як стверджує А.П. Гетьман, а також безпосередньо потребує, є реалізація права чистого довкілля. [7]

Як правильно зазначив В. О. Попов, реалізація права йде шляхом великих змін нормативних актів та законів на рівнях законів й нормативних актів в сфері екології [32].

Оновлення екологічного права відбувається із застосуванням тих засобів, котрі використовувалися в 60-х роках ХХ ст., зміни щодо кожного із природних благ чи на противагу для регулювання окремих спеціальних питань. [8]

Природоохоронне законодавство країни – багатогалузева складна система нормативних актів сили, що саме ускладнює їх використання а також насамперед призводить до можливих суперечностей між ними чи на противагу неузгодженості актів й їхньої дублювання. Наявність нормативних приписів в великій кількості правових актів створює значні труднощі для їхньої практичного використання [33].

Таким чином, кодифікація екологічного права в формі закону є державною проблемою, яку в якості першочергових завдань державної

політики. В екологічних правах й свободах особи, та їх систематизації приділяється належна увага, але гарантії цих прав й свобод а також застосування захисту потребують наукових досліджень. Тому ця наукова проблема є однією із актуальних проблем юридичного забезпечення природної політики.

Перш, ніж визначити правові форми а також безпосередньо способи гарантування якості довкілля, а також безпосередньо зокрема права на природокористування, необхідно визначення й свобод особи й громадянина, котрі в юридичній літературі визначаються по-різному.

Навколишнє середовище на сьогодні стає темою цікавою для всього людства. Ми відповідальні за збереження біо різноманіття планети. Саме тому, міжнародна спільнота поєднує забезпечення сталого формування людства у рівновазі з природою. Виникла концепція колективного права та закону на безпечне природне середовище.

Тож, в межах даної роботи ми зазначаємо увагу міжнародно-правовому закріпленні застосування технологій захисту навколишнього середовища.

Розпочати слід із того, гарантований законодавством доступ до безпечне навколишнє середовище охоплюється правом на життя та правом на юридичний захист здоров'я.

Міжнародні загальносвітові та регіональні угоди направлені на захист окремих видів тварин чи. Існують рамкові конвенції про захист окремих регіоні планети, акти утворюють і несистематизовану систему захисту екології планети. Технології природної безпеки мають застосовуватись відповідно до засад ощадливості системності та антропоцентризму.

Принцип ощадливості в міжнародному праві трактується, як засаднича норма відповідно до якої визначено потребу у здійсненні економного використання дарів природи. Людська спільнота держави та міжнародні організації відповідають за те що саме природні ресурси використовувались ощадливо в межах реальної потреби, дії характеризуються як технології

превентивного захисту біосфери шляхом раціоналізації антропогенного навантаження на природу.

Принципи системності квотах на міжнародному рівні. Підписуючи протоколи та природоохоронні конвенції держава бере на себе відповідальність стосовно забезпечення умов та засобів задля комплексного впровадження природоохоронних технологій на національному рівні.

Принципи системності проявляються також у тому, що саме держава повинна виражати своє прагнення до співпраці на міжнародному рівні задля проведення спільних досліджень технологій навколишнього середовища.

Принципи виражається у впроваджувати технології захисту навколишнього середовища задля того, щоб створити всі необхідні умови для гармонійного формування людства.

Ми усвідомлювати те що саме без юридичного захисту навколишнє природне середовище неможливо нормально функціонувати. І всі технології юридичного захисту природного середовища врегульовуються міжнародним правом для того, щоб їхньої використання не зашкоджувало людям.

Цей принцип зазначено в принципах сталого формування відповідно до конвенції Ріо-де-Жанейро яка заклала базові основи для вирішення цього питання.

Тож ми маємо звернути увагу на гарантії застосування природоохоронних технологій відповідно до права, наявний механізм юридичною відповідальності аз порушення взятих на себе зобов'язань.

По-перше, такі порушення тягнуть а собою втрату державою власного престижу. По-друге, передбачені штрафи від сплати штрафів до створення митних перешкод до просування виробничих товарів вироблених із ушкодженням довкілля.

З іншої сторони, в міжнародному прав і вироблені механізми стимулювання держав. Наприклад в ЄС передбачено що саме застосування технологій захисту навколишнє середовище заохочується податковими та митними пільгами.

У міжнародному праві визначено широке коло суб'єктів з захисту навколишнє природне середовище та впровадження природоохоронних технологій. до суб'єктів міжнародно-правової юридичного захисту навколишнього природного середовища належать держави, міжнародні міждержавні та неурядові організації.

До останніх слід віднести такі спеціальні установи Організації Об'єднаних Націй, як: Продовольча та сільськогосподарська організація (ФАО, рік заснування – 1945); Всесвітня юридичного захисту здоров'я (ВООЗ, 1948 р.); Міжнародна організація стандартизації (МСС, 1947 р.); Міжнародна організація (ММО, 1948 р.); Всесвітня метеорологічна організація (ВТО, 1956 р.); Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ, 1959 р.); тощо

Дані міждержавні та неурядові міжнародні організації беруть активну участь у розробці міжнародних договорів у міжнародних екологічних відносин у галузі права, щодо яких сьогоднішній день спостерігається тенденція до зростання.

Зі зростанням ролі міжнародних угод зростає і значення міжнародного екологічного права. Механізми впливу взаємодії договорів і звичаю зумовлений тим, що саме більшість одночасно і як договори, і як звичаєві.

Отже варто зазначити, що саме вказана тема має неабияке значення для дослідження з розрізу її практичного використання в Україні.

Необхідно застосувати природні системи довкілля на сучасне спрямування, відповідно до якого діяльність суспільства має бути спрямована на збереження а також безпосередньо підтримання рівноваги в біосфері із урахуванням чинника антропогенного впливу.

Екологічну функції держави потрібно трансформувати й наповнити новим змістом.. До змісту природної повинно увійти забезпечення соціально-екологічного виживання а також безпосередньо гарантування екобезпеки.

Ці проблеми повинна знайти своє відображення в праві, істотно вплинути на функціональні дії держави (гарантування зовнішньої, та внутрішньої безпеки, економічну функцію, громадянських відносин,

гарантування безпеки й порядку, культурно-виховну а також безпосередньо освітню функції, збереження й зміцнення здоров'я, формування науки) а також безпосередньо сприяти їхній екологізації.

Без зміни державних пріоритетів розраховувати на поліпшення стану навколишнє природне середовище а також безпосередньо гарантування екобезпеки не доводиться. Зниження природної функції держав прирікає населення на локальні екологічні катастрофи а також безпосередньо загрожує глобальною катастрофою [14].

Висновки до розділу 2

1. Стисло охарактеризовано основні поняття та методологічні аспекти, що стосуються правового регулювання використання технологій захисту довкілля задля забезпечення екологічної безпеки.

2. Наведені основні пріоритети в галузі державного захисту навколишнього природного середовища в юридичних та нормативних документах.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДООХОРОННОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ПОЛІТИКИ ЗАХИСТУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

3.1. Проблеми формування природоохоронного законодавства та політики захисту навколишнього середовища

Глобальна актуалізація природної проблематики наприкінці 20 століття - на початку XXI століть, природної людського життя зумовлюють цілісну проблему збалансованого, та комплексного розуміння до й розв'язання природоохоронних питань.

Це засвідчують результати досліджень сучасних напрямків філософії й філософії політики, що саме стосуються природної проблематики. [9] Перш, ніж спрямувати зусилля на аспекти нашого життя, слід, насамперед, визначитися із ними, одночасно усвідомлюючи гомогенність й нерозривність загальної природної проблеми суспільства.

Перш за все звернемося до політичного фактору, так як саме він показує співвідношення й абсолютне розуміння техногенних, антропогенних факторів а також безпосередньо інших природоохоронних аспектів буття. Дослідження феномену природничої політики неминуче ставить фундаментальне з питання - наскільки політика є наскільки екологічною.

Аналіз уявлень про знання природної політики дає, що саме екологічна політика - це сукупність засобів й заходів, пов'язаних із впливом суспільства на природу й спрямованих на забезпечення екологічно-збалансованого формування. [12]

В цьому разі центральне місце в процесі формування загального напрямку природної політики постають питання створення ефективного механізмів регулювання як політики в галузях природокористування, за допомогою яких впроваджуються її соціальні, економічні й власне політичні начала.

На першому етапі була визначена необхідність спеціальних теоретичних розробок й практичної реалізації особливої природної сфери державної діяльності, яка сьогодні практично розглядається не тільки як головна умова підтримання необхідної якості середовища оточуючого, природної рівноваги в природі й раціонального використання природних ресурсів, але й як самостійна частина громадянських відносин, пов'язаних із реалізацією національних й глобальних цілей, сучасно економічного формування сучасного суспільства.

Екологічна політика - сфера управління розвитком людства й його взаємовідносинами із природою, особа вже глибоко вторгнулась в природні процеси. Потрібна нова якість користування природними ресурсами - надати екологічним важелям пріоритет перед іншими, відмовитись від старих парадигм, що саме заважало оптимізації відносин із природою.

Сенс сучасної гуманістичної природної політики держави щодо декларування й гарантування пріоритетних прав особи й суспільства на основі здійснення відповідної внутрішньої й держави - забезпечення природної безпеки.

Створення системи природничої безпеки країни означає задоволення функцій природоохоронних вимог природних систем навколишнього середовища і за своєю вагою має очолювати перелік багатьох аспектів та тенденцій без пекової складової.

За умов незалежної національно-державної модернізації України мають бути забезпечені умови для об'єктивних можливостей формування основ й реалізації сучасної національної екологічної політики, створеної не лише на сучасних технологіях, а й на людських пріоритетах.

Політика створення екобезпеки в Україні має своєю метою вирішення нагальних питань: проблемний аналіз природної -економічної ситуації в країні й регіонах; - розвитку, й затвердження національної природної політики із урахуванням регіональних особливостей; розроблення юридичного механізму юридичного захисту довкілля.

Розвиток екологічної правової політики як галузі правових наук генетично пов'язується із розвитком цієї науки а також безпосередньо навчальної дисципліни, так як наукові засади, концепції а також безпосередньо доктрини, котрі із урахуванням практики застосування права трансформуються в навчальні програми учбових закладів.

Сучасний стан екологічних програм дає підстави говорити про наявність в сучасних умовах декількох кардинальних підходів до формування екологічного законодавства. При цьому, котрі чітко ґрунтуються на законодавчих актах державного екологічного, напрямках його впровадження а також безпосередньо концептуальних ідеях окремих наукових шкіл, котрі не враховують усієї гами законодавчого регулювання природоохоронних правовідносин, що саме вносить відповідний дисбаланс в розвитку наукової ідеї та гіпотези, навчальної дисципліни, націлених на освіту фахівців, спеціалістів юридичного фаху різних еколого-правових світоглядів [14].

Тому аналізується питання як пізнавально-кваліфікаційної й особливо із позиції подальшої кодифікації екологічного права відповідно до міжнародних законів чинних угод, , договорів, природоохоронних нормативів й стандартів а також безпосередньо реальної природної політики відповідного історичного періоду формування країни.

При цьому варто зазначити, що саме науково-правові документи формувалися а також безпосередньо легалізувалися на базі існуючого механізму юридичного регулювання зі всіма а також приписами, правовими принципами щодо здійснення різних видів діяльності, котрі б були сумісними із принципами відповідних екологічних відносин.

Різноманітні шляхи мали б бути адекватні напрямкам державної екологічної політики із окремими напрямками наукової передбачуваності на майбутнє, так як для еколого-правничої науки характерна прагматична функція, із іншої сторони об'єктивне відображення реально існуючих офіційних державних а також безпосередньо наукових екологічного права й права стає науково обґрунтованим орієнтиром для практики законотворення а також безпосередньо його застосування формування еколого-правової науки, цілеспрямованої освітньо-правничої діяльності, що саме дає змогу для практичної оцінки існуючих підходів, їхньої прагматичності а також безпосередньо дієвості в справі соціально- суспільства й держави без «маски ретуші», що саме приховують а також безпосередньо викривляють окремі державно-політичні засади в здійсненні реальної природної а також безпосередньо юридичної політики [15]

3.2. Перспективи формування природоохоронного права та політики захисту навколишнього середовища

Передбачено, що саме механізм реалізації державної природної політики містить:

1. Державну інфраструктуру проведення природної політики.
2. Систему екологічного права та його сертифікації.
3. Економіко- законодавче регулювання.
4. Екологічне обґрунтування й оцінка еколого-небезпечних факторів заходів діяльності.
5. Міжнародно-правове регулювання й співпрацю. Організаційно-правові основи забезпечення державної природної політики.

Національний рівень управління та моніторингу повинен забезпечувати вирішення наступних питань в сферах: 1. Проблеми безпеки: а) забезпечення природної безпеки як складової безпеки; б) розробка екологічної політики в сфері регулювання ядерної безпеки; в) видача сертифікатів та ліцензій на впровадження екологічно г) політика стосовно зон надзвичайних природоохоронних ситуацій; г) здійснення державного екологічного нагляду

щодо забезпечення вимог, норм й безпеки, в тому числі ядерної а також безпосередньо радіаційної безпеки. 2. Напряму із правового середовища : а) впровадження державної політики в частинах збереження біорізноманіття ; б) державний контроль в цій сфері; в) реалізація міжнародних угод й виконання державою Україною взятих на себе цілей та зобов'язень, підтримка міждержавних відносин між країнами в сфері юридичного захисту середовища. 3. Природоресурсного напрямку: а) формування економіко екологічного механізму природокористування; б) впровадження використанням ресурсів; в) встановлення нормативів та за контролем якісного стану природних ресурсів; г) регулювання; г) впровадження загальнодержавної науково-технічної політики, та раціонального використання й охорони природних ресурсів. 4. Базового еколого-правового напрямку: а) впровадження методологічних аспектів, нормативно-методичного й юридичного забезпечення; б) проведення державної природної експертизи; в) формування й використання позабюджетних фондів юридичного захисту довкілля; г) здійснення екологічного аудиту; г) екологічна шкільна, позашкільна освіта й природоохоронне виховання; д) забезпечення процесу ухвалення державних рішень із урахуванням природоохоронних вимог.

У науковому контексті, тобто із точки зору організації наукового пошуку, виникає очевидне порушення відносно пошуку екологічного напрямку відповідно до екологічного правовід та безпосередньо організаційно-регуляторної політики держави. Надзвичайно важлива сфера захисту навколишнього середовища, проблема в ландшафтному значенні мінімізоване, що саме не із реальними й захисту а також безпосередньо і довкілля, що саме є наслідком серйозних упущень в процесі підготовки юридичних законів.

Основними напрямками, недостатнє використання наукових методичних підходів та заходів щодо на рівнях вимоги ухваленого Закону України «Про юридичний захист навколишнього природного середовища», котрий законодавчим шляхом визначає правові природної політики ою Радою України відповідно до Конституції України (ст. 13 Закону України «Про юридичний захист навколишнього природного середовища»).

Такий підхід логічний й послідовний і логічний в контексті висловлених ідей та пошуку ще на початку 80- 90-х роках минулого століття про те, що саме із прийняттям Закону 130 України «Про юридичний захист навколишнього середовища» від 25 червня 1990 року напрямом сучасної природної політики України стає створення юридичних механізмів забезпечення системи природної безпеки на основі визначення екологічних (природно-техногенного) ризиків а також безпосередньо важелів його, негативних природоохоронних а також безпосередньо соціальних наслідків прояву природної небезпеки [10].

Сама ідея покращення стану навколишнього природного середовища а також безпосередньо прав та вимог суспільства за допомогою правових механізмів виправдала себе. На сьогодні в сфері екологізації громадські екологічні організації успішно захищають водночас й гарантований законодавством доступ до чистого навколишнього природне середовища для наступних поколінь й права громадян на демократичні, котрі є частиною розвинутого громадського населення.

Насамперед право на безпосередньо стан біосферної рівноваги відповідають за зовнішні зв'язки особи із оточуючим середовищем а також безпосередньо довкіллям. Право як один із видів регуляторів суспільних відносин проявляє себе як особливу категорію, визначення права не можна дати, бо воно завжди залежить від конкретних юридичних норм.

У реалізації основних напрямів державної екологічної політики держави України в сфері юридичного права захисту навколишнього середовища, використання природних надр а також безпосередньо забезпечення природної безпеки важливе регулятивне має стала екологічного законодавства, основні правові та екологічні ідеї якої основному політико-правовому документі й а також безпосередньо рубрикації, й удосконалення та контролю в сфері юридичного регулювання, що заохочення громадян а також природоохоронних об'єднань на захист природоохоронних прав населення, посилення ролі еколого-правової освіти, культури й наукових досліджень розвиток ядерного

законодавства, удосконалення міжнародно-правового регулювання в цій сфері [17].

Висновки до розділу 3

1. В третьому розділі стисло охарактеризовані проблеми формування природоохоронного законодавства та політики захисту навколишнього середовища, наведені основні напрямки в сфері застосування екологічної політики держави.

2. На загальний висновок в розділі презентована дія реалізації механізмів державної політики держави основних та базисних напрямів України в сфері юридичного права для впровадження захисту навколишнього середовища, використання природних надр а також безпосередньо забезпечення природничої безпеки.

ВИСНОВКИ

Здійснення природоохоронної та природозахисної діяльності завжди потребує проведення визначення ключових природоохоронних категорій. Оскільки для захисту довкілля першочергове мають технології захисту довкілля, то ми повинні приділити основну увагу саме питанню сутності та ознак властивих будь-якій технології захисту навколишнього середовища.

Правове регулювання застосування технологій захисту довкілля передбачена базовим Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», Цей нормативно-правовий акт є базовим у питанні захисту довкілля. Він визначає загальні принципи охорони природи розписані в галузевих законах серед яких варто навести: Водний Земельний Лісовий кодекс України Закон «Про охорону атмосферного повітря «Про мисливське господарство та полювання»«Про рослинний світ» «Про тваринний світ»

Узагальнюючи зміст цих нормативних актів можливо виділити такі приклади регулювання впровадження технологій захисту довкілля:

1. Стимулювання. Підприємства, які застосовують технології захисту навколишнього середовища при мають право на отримання пільги по сплаті екологічного податку чи надання державної фінансової допомоги на проведення екологічних досліджень.

2. Експертна перевірка та обов'язковість застосування. Законодавством передбачено норми стандартизації в тому числі і у сфері підтримки екологічної безпеки. В такому разі, приписи законів суб'єктів притримуватись тієї чи іншої технології захисту навколишнього середовища. впровадженням відповідна технологія підлягає екологічній експертизі. Державні наукові установи при здійсненні стандартизації норм екологічної безпеки перевіряють перш за все їх теоретичну обумовленість та практичні придатність і доцільність.

3. Накладення санкцій. Ухилення від застосування обов'язкових технологій екологічної безпеки, чи їх застосування з вимог екологічної стандартизації є правопорушенням яке в залежності та ступеня тяжкості може

тягнути а собою дисциплінарну цивільно-правову адміністративну чи кримінальну відповідальність.

4. Встановлення дозволів та квотування. Держава запроваджує ліміти на видобуток природних ресурсів чи на здійснення забруднення довкілля з урахуванням норм технології захисту довкілля.

Список використаних джерел

1. Про охорону природного навколишнього середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1446-ХІІ // Там же. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
2. Про основні напрями державн. еколог. політики України на період до 2020 року: Закон України від 21 груд. 2010 р. // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 3. – Ст. 158.
3. Про основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 р. №188/98-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1998. – № 38-39. – Ст. 248.
4. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. № 5678-ХІІ (зі змін.) // Там же. – 1997. – № 27. – Ст. 218.
5. Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру: постанова Кабінету Міністрів України від 03.08.1998 р. № 1198. (зі змін.) // Офіц. вісн. України. – 1998. – № 31. – Ст. 1175.
6. Балюк Г. І. Соц. захист громадян за надзвичайних екологічних ситуацій / Г. І. Балюк // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – Юрид. науки. – 2005. – Вип. 63. – С. 13 – 18.
7. Балюк Г. І. Правові аспекти забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки в Україні / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К: [б.в.], – 196 с.
8. Гетьман А. П. Правові шляхи еколог. безпеки в Україні на новітньому етапі / А. П. Гетьман // Пробл. глобалізації та геополіт. напрям розвитку України: зб. тез. (За ХІХ Харк. політолог. читань).– Х. : Нац. юрид. акад. України, 2007. – С. 44-48. Екологічне право України: за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х. : Право, 2009.- 378с.

9. Малишева Н. Р. Проблеми організаційно-правового забезпечення екологічної безпеки України / Н. Р. Малишева // Правова система України: історія, стан та перспективи: У 5 т. – Х. : Право, 2008. – Т. 4.
10. Методологічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права. – С. 220-235.
11. Фролов М. О. Правові аспекти екологічного ризику: дис. канд. юрид. наук: 12.00.06 / М. О. Фролов; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : [б.в.], 2001.– 211с.
12. Шульга М. В. Правові проблеми екол. безпеки при впровадженні земельної реформи / М. В. Шульга // Держ. буд-во та місцеве самоврядування: зб. наук. пр. – Х. : Право, 2002. – Вип. 2. – С. 93-114.
13. Собовий О.М. Специфіка змісту еколог. Ф-ії держави як необхідної складової забезпечення еко рівноваги / О.М. Собовий // Наукове видання Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Право». — 2013. — Вип. 182, ч. 3. — С. 94–99.
14. Екологічне право України: підручник / За ред. А.П. Гетьмана, М.В. Шульги. — Х., 2005. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.ebk.net.ua/Book/law/getman_ekoru/part7/701.htm
15. Андрейцев В. І. Право екологічної безпеки: Навчальний та науково-практичний посібник — К.: Знання-Прес, 2002. — 332 с.
16. Курило В. І. Адміністративні правочини у сільському господарстві України: сучасна парадигма: Монографія. — К.: Магістр — XXI сторіччя, 2007. — 312 с.
17. Білявський ГО. Основи екології: Підручник / Г.О. Білявський, Р.С. Фурдуй, І.Ю. Костітков. — 2-ге вид. — К.: Либідь, 2005. — 408 с.
18. Возженников А. В. Национальная безопасность: теория, практика, стратегия / А. В. Возженников. – М. : НПО «Модуль», 2000. – 240 с.
19. Горбуліна В. П. Системно концептуальні засади стратегії національної безпеки України : монографія / В. П. Горбуліна, А. Б. Катчинський. – К. : ДП «НВЦ «Євроатлантикінформ», 2007. – 592 с.

20. Гошовський С. В. Екологічна безпека техно-природних геосистем у зв'язку з катастрофічним розвитком геологічних процесів / С. В. Гошовський, Г. І. Рудько, Б. М. Преснер. – К. : ЗАТ «Нічлава», 2002. – 624 с.
21. Дай Т. Основи держ політики / Пер. з англ. Г. Є. Краснокутського ; Наук. ред. З. В. Балатабаєва. – Одеса: АО БАХВА, 2005. – 468 с.
22. Данилишин Б. М. Наукові основи прогнозування природно-техногенної (екологічної) безпеки : монографія / Б. М. Данилишин, В. В. Ковтун, А. В. Степаненко. – К. : Лекс Дім, 2004. – 551 с.
23. Качинський А. Б. Екологічна безпека України: системні принципи та методи її формалізації / А. Б. Качинський, Ю. В. Єгоров // Національна безпека: український вимір. – 2009. – №4 (23). – С.71–79.
24. Качинський А. Б. Безпека, загрози і ризик: наукові концепції та математичні методи / А. Б. Качинський. – К. : Ін-т пробл. нац. безпеки, 2004. – 472 с.
25. Ліпкан В. А. Управління системою національної безпеки України / В. А. Ліпкан. – К. : КНТ, 2006. – 68 с. – (Серія : Національна і міжнародна безпека).
26. Махмуд А. А. Екологічна безпека як предмет політики міжнародного співробітництва [Електронний ресурс] / А.А. Махмуд // Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук. НАН України. Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2000. – 16 с. – Режим доступу: <http://dissert.com.ua/contents/17414.html>.
27. Наукові основи прогнозування природно-техногенної (екологічної) безпеки: монографія / Б.М.Данилишин, В.В.Ковтун, А.В.Степаненко. – К.: Лекс Дім, 2004. – 552с. – ISBN 966-96450-0-X.
28. Прохожев А. А. Теория развития и безопасности человека и общества : монографія / А. А. Прохожев. – М. : Ин-октаво, 2006. – 288 с. 17. Хіміч О. Екологічна безпека як елемент національної безпеки / О. Хіміч // Право України. – 2002. – № 11. – С.47.

29. Экологический энциклопедический словарь: свыше 8 тыс. терминов / И.И. Дедю. – К.: Гл. ред. МСЭ, 1990. – 408 стр.

30. Экология. Юридический энциклопедический словарь / Под ред. проф. С.А.Боголюбова. – М.: Издательство НОРМА, 2000. – 448 с. Т. П. Козаченко, Национальная академия государственного управле

31. Голян В.А. Природокористування як сфера економічних відносин: суперечності та пріоритети // Економіка та держава. – 2007. – № 6. – С. 20 – 22.

32. Буркинський Б. Екологічно чисте виробництво. Наукові засади впровадження та розвитку // Вісник Національної академії наук України. – 2006. – № 5. – С. 11–17.

33. Хлобистов Є.В. Екологічна безпека просторового розвитку продуктивних сил України / Є.В. Хлобистов, Л.В.Жарова // Механізм регулювання економіки. – 2010. – №3. – Т. 2. – С. 182–188.

34. Хлобистов Є. В. Екологічна безпека трансформаційної економіки / Є.В. Хлобистов. – К. : Агенство «Чорнобильінтерінформ», 2004. – 336 с.

35. Коммонер Б. Замыкающийся круг / Барри Коммонер. – Л.: Гидрометеиздат, 1974. – 280 с.

36. Дедю И.И. Экологический энциклопедический словарь / И.И. Дедю. – Кишинев: Гл. ред. МСЭ, 1990. – 408 с.

37. Садовникова Л. К. Экология и охрана окружающей среды при химическом загрязнении / Л. К. Садовникова, Д. С. Орлов, И. Н. Лозановская. – М. : Высшая школа, 2006. – 334 с.

38. Бринчук М.М. Экологическое право: [учебник] / М.М. Бринчук; 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юристъ, 2003. – 670 с.

39. Серов Г.П. Правовое регулирование экологической безопасности при осуществлении промышленных и иных видов деятельности / Г.П. Серов. – М.: Осъ-89, 1998

40. Надежденко А.О. Теоретичні підходи до визначення поняття «екологічна політика» / А.О. Надежденко // Держава та регіони. – 2011. – №1. – С. 84–87.

